

SXEDIO.F6

26.1.1943: ΜΕ ΘΕΣΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟ ΑΚΕΛ ΠΟΡΕΥΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΣ ΤΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΚΑΙ ΛΕΥΚΙΟ ΖΗΝΩΝΑ

Με θέσεις πάνω σε όλα τα θέματα που απασχολούσαν τον Κυπριακό λαό το ΑΚΕΛ κατευθυνόταν προς το Δεύτερο Παγκύπριο Συνέδριο του με μια ζωή δύο σχεδόν χρόνων.

Στο συνέδριο όμως αυτό πορευόταν με την απουσία δυο σημαντικών στελεχών του, τους Γεώργιο Βασιλειάδη, τον άνθρωπο που είχε πρωτοστατήσει στην ίδρυση του και τον επίσης δικηγόρο και ιδρυτικό μέλος του Κόμματος, τον Λεύκιο Ζήνωνα.

Η απουσία τους δεν σχετιζόταν με διαφωνίες με το κόμμα αλλά με το διορισμό τους στη θέση του δικαστή.

Η αγγλική διοίκηση είτε γιατί εκτιμούσε την αξία τους ως δικηγόρων, είτε γιατί ήθελε να τους απομακρύνει από το ΑΚΕΛ, αποψιλώνοντας το, πρότεινε σ' αυτούς να γίνουν δικαστές.

Αυτοί σύμφωνα με επιζώντα στελέχη του ΑΚΕΛ απευθύνθηκαν προς το κόμμα, το οποίο τους έδωσε την άδεια να αναλάβουν τις θέσεις που τους προτεινόταν κι έτσι απομακρύνθηκαν από το κόμμα

Ο διορισμός του Ζήνωνα έγινε στις **20** Ιουλίου **1942** στην Αμμόχωστο και του Βασιλειάδη στην Πάφο.

Όμως ο Πλουτής Σέρβας, Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ και στενός συνεργάτης και των δυο στελεχών του Κόμματος έγραψε στο βιβλίο του "Κυπριακό- Ευθύνες" ύστερα από **40** και πλέον χρόνια:

"Γρήγορα οι Βρετανοί τα κατάφεραν με δελεαστικές προτάσεις ν' αποσπάσουν, αυτούς που θα μπορούσαν να εξασκήσουν μέσα στον μη κομμουνιστικό κόσμο τη μεγαλύτερη επιρροή. Πρόσφεραν στους Βασιλειάδη και Ζήνωνα δικαστικές θέσεις που τότε εθεωρούντο θέσεις μεγάλης τιμής και υψηλής καριέρας. Σε λίγο τους αναδείκνυαν σε προέδρους επαρχιακών δικαστηρίων που ως τότε ήταν

προορισμένες μόνο από τους Βρετανούς. Παληό τους κι αποτελεσματικό το κόλπο. Σκαλί-σκαλί πριν ακόμη παραμεριστεί η δικτατορία, ο Βασιλειάδης προβιβάστηκε στο Εφετείο. Και τελικά το ιδρυτικό στέλεχος του ΑΚΕΛ έφτασε στην ανώτατη δικαστική έδρα, την έδρα του Αρχιδικαστή της Κύπρου (μετά την Κυπριακή Ανεξαρτησία του **1960**), απολαμβάνοντας ύψιστα προνόμια, που μόνο ανώτατοι βρετανοί λειτουργοί ως τότε, τα απολάμβαναν".

Αυτά συνέβαιναν καθώς το ΑΚΕΛ προχωρούσε προς το Δεύτερο Παγκύπριο του Συνέδριο στις **30** Ιανουαρίου **1943**.

Σ' αυτό το συνέδριο το ΑΚΕΛ παρουσιάστηκε με περισσότερα ακόμα μέλη- **3,000** συνολικά μέλη.

Ενόψει του Συνεδρίου η Γενική Γραμματεία της ΠΣΕ με ανακοίνωση της που δημοσιεύθηκε στις **26.1.1943** τόνιζε για τη συνεισφορά του Κόμματος υπέρ των εργατών:

"Στις **30** του Γενάρη **1943** συνέρχεται στα Βαρώσια το Β Παγκύπριο Συνέδριο του Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού. Το ΑΚΕΛ το κόμμα που χτες ακόμα βρισκόταν στα πρώτα του βήματα, είναι σήμερα η δύναμη εκείνη που κατέχει την πρωτοποριακή καθοδήγηση της εργατικής τάξης και του εργαζομένου λαού, σήμερα τα πρωτοπόρα παιδιά της εργατικής τάξης, αποτελούν το βασικό στήριγμα του Ανορθωτικού Κόμματος, του κόμματος αυτού που σκοπό του έχει τάξει την άνοδο των καταπιεζομένων μαζών. Ενοίωσαν καλά οι εργάτες πως ο αγώνας τους για τις καθημερινές οικονομικές διεκδικήσεις τους είναι απόλυτα συνυφασμένος με τον πολιτικό αγώνα, γίνηκε πια απόλυτα κατανοητό από την πρωτοπορία της εργατικής μας τάξης, πως κανένας οικονομικός αγώνας δεν μπορεί να φτάση στο ποθητό του τέρμα, αν δεν καθοδηγείται πολιτικά.

Χωρίς την πολιτική καθοδήγηση, χωρίς ένα κόμμα πολιτικό, κόμμα βγαλμένο μέσα από τα σπλάχνα της εργατικής τάξης και του εργαζομένου λαού, δεν είναι ποτέ δυνατό η εργατική τάξη, η τάξη των

καταπιεζομένων να φτάση στο αντικειμενικό τέρμα του αγώνα της.

Αν το εργατικό μας κίνημα δεν είχε σήμερα τον γνήσιο πολιτικό καθοδηγητή του, θα βρισκόταν ασφαλώς κάτω από την καταστροφική επίδραση της καπιταλιστικής πολιτικής το ΑΚΕΛ όμως που το γέννησαν οι ώριμες συνθήκες της κυπριακής πραγματικότητας, ήρθε να φράξει το δρόμο στην τάξη εκείνη που σκοπό της έχει την καταπίεση και την εκμετάλλευση των εργαζομένων, ήρθε να παγιώσει τον αγώνα της εργατικής τάξης, του τόπου μας και να τον θέσει πάνω στην ασάλευτη βάση της ταξικής πάλης.

Το Κόμμα αυτό, το Ανορθωτικό Κόμμα του Εργαζομένου Λαού που καλεί στις **30.1.1943** το Β Παγκύπριο του Συνέδριο νοιώθει βασικά τον εαυτό του περήφανο για το έργο που έχει επιτελέσει μέχρι σήμερα, όπως παρήφανο, νιώθει τον εαυτό της και η εργατική μας τάξη, γιατί επικεφαλής της έχει ένα ειλικρινή, ένα δικό της πολιτικό και καθοδηγητή.

Η εργατική τάξη της Κύπρου περήφανη σαν είναι για το Κόμμα της, δεν μπορεί παρά να συνοδεύσει το Β Παγκύπριο του Συνέδριο με τες θερμές ευχές της για την απαρχή ενός νέου σταδίου επιτυχιών μέσα στη σημερινή κοσμοϊστορική πάλη των Λαών για μια χαρούμενη και ευτυχισμένη ζωή".

Απόλυτα ικανοποιημένες για τη δράση του ΑΚΕΛ ήταν και οι γυναίκες μέλη του Κόμματος. Η Ειρήνη Σέρβα, σε άρθρο της στον "Ανεξάρτητο" στις **27** Ιανουαρίου, **1943**, έγραφε:

"Φούντωσαν περήφανα τα γερά κλωνιά του λαμπρού μας κόμματος, του Κόμματος που στέκει σαν φάρος και καθοδηγητής όλων των εργατών των εργαζομένων του Νησιού μας.

Πρωτοπόρο και καθοδηγητικό στάθηκε το Κόμμα μας κατά το σύντομο διάστημα της ύπαρξης του, από την πρώτη μέρα της διύρυνσης του. Ποτές προηγουμένως το Νησί μας δεν γνώρισε παρόμοιο κόμμα, με τέτοιες ατσάλινες βάσεις και γερές αρχές πούθεσε σαν σκοπό του την εξυπηρέτηση των εργατών,

των αγροτών και γενικά κάθε βιοπαλαιστή.

Κάθε ζήτημα που αφορά τον εργαζόμενο λαό, το ΑΚΕΛ, με πατρικό ενδιαφέρο το μελετούσε και τότε σαν κεντρικό καθήκον του,

Μόνο ένα κόμμα, σαν το Ανορθωτικό Κόμμα του Εργαζόμενου Λαού μπορούσε μέσα σε τόσο λίγο καιρό να στρατολογήσει τις γραμμές του, τα καλύτερα και δημιουργικά παιδιά του τόπου μας. Κάθε άνθρωπος που λαχταρά να προσφέρει κάποια υπηρεσία στην πατρίδα του και στους συνανθρώπους του βρίσκεται στη θέση του, στις γραμμές του Κόμματος μας, για να ικανοποιήσει το ιδανικό του και αισθάνεται την καρδιά του να πλημμυρίζει από ενθουσιασμό για την θετική και αποτελεσματική εργασία που προσφέρει μέσα τις κομματικές γραμμές.

Με μαεστρία το κόμμα μας κατώρθωσε να οργανώσει την όλη περίπλοκη δουλειά. Με στοργή και πατρική φροντίδα αγκάλιασε κάθε οργάνωση του εργαζομένου λαού, φωτίζοντας τα βήματα της στο σωστό και αλάθευτο δρόμο.

Μα ας μη προχωρούμε.

Για μας τις γυναίκες, δεν υπάρχει πιο τρανό παράδειγμα από το ενδιαφέρον και τη καθοδήγηση αυτού του Κόμματος στα πρώτα μας δειλά βήματα για την οργάνωση των πρώτων ενώσεων των εργαζομένων γυναικών. Αν δοκίμαζε κανείς πριν από δυο τρία χρόνια να μας μιλήσει γι' αυτό που βλέπουμε σήμερα μπροστά στα μάτια μας, δεν θα τον πιστεύαμε, θα τον ωνομάζαμε ένα ανόητο, γελοίο, ουτοπιστή. Κι όμως σήμερα χαιρόμαστε να βλέπουμε **1,500** και περισσότερες γυναίκες, γυναίκες οργανωμένες, όχι μέσα σε ενώσεις Κοριτσιών και ενώσεις κυριών ή φιλανθρωπικών συλλόγων, μα κάτω απ' τη σημαία, την ευγενικά σημαία της Ένωσης Εργαζομένων Γυναικών.

Ας στρέψουμε προς στιγμή το βλέμμα για να αγαλλιάσει η καρδιά μας από τα κατορθώματα της Ένωσης Εργαζομένων Γυναικών Λευκωσίας, που κατόρθωσε να εξασφαλίσει νήματα για τις φτωχές υφάντρες της πόλης και της επαρχίας και να

προστατέψει τα μεροκάματα των εργαστηρίων ή προς την ένωση εργαζομένων γυναικών Αμμοχώστου που προστατεύει τα μεροκάματα της φιλόπονης εργάτριας.

Προχωρούν με βήμα σταθερό, με βήμα γοργό οι ενώσεις μας, χωρίς να σταματούν μπροστά σε κανένα εμπόδιο, σε κανένα φραγμό. Καμιά δύναμη δεν μπορεί να τις σταματήσει προς τον ιερό τους σκοπό. Απλώσαν ήδη τα φτερά τους προς όλες τις περιφέρειες και τις περιοχές καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για τη δημιουργία καλύτερης ζωής μέσα στη εργατική οικογένεια.

Κι' όλα αυτά τα λαμπρά κατορθώματα των εργαζομένων γυναικών οφείλονται πραγματικά στην καλή καθοδήγηση του Ανορθωτικού Κόμματος του οι εργαζομένου Λαού.

Ανάμεσα στα σκυθρωπά πρόσωπα της περιφρονημένης και καταφρονημένης εργαζομένης γυναίκας, προβάλλουν σήμερα περήφανα, αγέρωχα κεφάλια και μια φωνή ασυνήθιστη που μαρτυρά για την συναίσθηση του καθήκοντος προς τον εαυτό, ξεχύνεται από τα βάθρη της ψυχής και διαλαλεί το δίκαιο της γυναίκας που με την προσφορά των εργατικών της χεριών προσπαθεί να συμβάλει στην ανακούφιση του οικογενειακού πόνου.

Το ΑΚΕΛ ενδιαφέρθηκε πραγματικά για τα ζητήματα μας και καθημερινά φροντίζει για να γίνουν οι οργανώσεις μας πιο ισχυρές και δυναμικές. Κάτω από την καθοδήγηση τους οργανώσαμε ήδη συνδέσμους σ' όλες τις πόλεις και παραρτήματα σε πολλά χωριά, τώρα τίθεται το καθήκον να ενσωματωθούμε και μεις στην Παγκύπρια Ένωση μας, νάχουμε και μεις την Κεντρική μας καθοδήγηση, κι' αυτό πάλι μόνο με την βοήθεια του ΑΚΕΛ, μπρορούμε να το κατορθώσουμε.

Αστέρας και φωτενός καθοδηγητής στον δρόμο μας θα στέκει πάντοτε το ΑΚΕΛ γι' αυτό ακριβώς και το Β Συνέδριο του που λαμβάνει χώρα στις **30** και **31** αυτού του μηνός, είναι κάτι που πολύ μας ενδιαφέρει. Οι δυνάμεις που θα αντλήσει το κόμμα από αυτό το συνέδριο του, είναι δυνάμεις από την δουλειά των οποίων θα απολαύσουμε και μεις αρκετούς καρπούς.

Αρκετές ήδη συναδέλφισσες από την Αμμόχωστο βρήκαν τις θέσεις τους στις γραμμές του Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου λαού.

Μερικές από την Λεμεσό ωργάνωσαν τελευταία μια δραστήρια ομάδα. Στη Λευκωσία άρχισε να μπαίνει στο δρόμο της η πρώτη ακελική ομάδα.

Ας θέσουμε καθήκον μπροστά μας να τιμήσουμε το Β Παγκύπριο Συνέδριο με περισσότερες γυναίκες στις γραμμές του Κόμματος, ας εντεινουμε τις προσπάθειες μας για μια στρατολογία στο κόμμα αυτό, ας χαιρετίσουμε την 30η και 31η του Γεννάρη στρατολογώντας τα καλύτερα στελέχη των Ενώσεων των Εργαζομένων γυναικών κάτω από τη σημαία του Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού.

Τιμή και έπαινος σε κείνες τις εργαζόμενες γυναίκες που κατ' αυτήν την ημέρα θα θελήσουν να υποβάλουν αίτηση για να γίνουν μέλη του Κόμματος.

Με περισσότερες εργαζόμενες γυναίκες, στο κόμμα, η καθοδήγηση του αγώνα μας από το κόμμα, θα είναι πιο αποτελεσματική".

Το δεύτερο Συνέδριο του ΑΕΛ προγραμματίστηκε για τις 30 Ιανουαρίου, στο Βαρώσι αυτή τη φρά και το στέλεχος του Κόμματος Γ. Λέρνης, έγραφε για τη μέρα αυτή στον "Ανεξάρτητο" εκφραστικό όργανο του Κόμματος, στις 30.1.1943:

" Η 14η τ' Απρίλη του 1941, η 5η του Οκτώβρη του 1941 και η 30η του Γεννάρη του 1943 θ' αποτελούν τους τρεις βασικούς σταθμούς για το κόμμα μας, το Ανορθωτικό Κόμμα του Εργαζομένου Λαού.

Τότε, ανάμεσα στις φωτιές και τα χαλάσματα που εδημιουργούσε ο φασισμός, μπροστά στην επανάληψη της ιστορίας των Μαραθωνομάχων και της Αλαμάνας, κι ανάμεσα στους θρύλους που έγραφε με το τίμιο αίμα του ο ελληνικός λαός, μια ομάδα ανθρώπων εδώ στον τόπο μας, είχε πάρει την απόφαση ν' ατενίσει προς καινούργιους ορίζοντες.

Μεγάλη και σοβαρή απόφαση, αλλά βγαλμένη από την Κυπριακή πραγματικότητα, όπως είχε τότε δημιουργηθεί στον τόπο μας.

Οι αντιπρόσωποι των διαφόρων επαρχιών φεύγοντας τότε από τη Σκαρίνου συνωδεύοντο με τις πιο άλλες ελπίδες για την πραγματοποίηση του σκοπού τους, με τη μυριόστομη ευχή των εργατών και των εργαζομένων τάξεων.

Στο καλό να μη μας ξεχνάτε, ούτε στιγμή, θα μας έχετε δίπλα σας. Τέτοιες ευχές στηρίζουν κάστρα και θεμελιώνουν πύργους.

Μια δύναμη τότε απλώθηκε ήρεμα και σιγά απ' τη μια γωνιά ως την άλλη της Κύπρου. Το κόμμα μας αφορμάριστο ακόμα κυλούσε στην πόλη και στην αγροτιά, στις οργανώσεις, τα σωματεία και τους συλλόγους κυλούσε αργά, αργά σαν το ρυάκι που το σχηματίζουν οι πρώτες αδύνατες βροχές. Κι' απ' τη μια κι' απ' την άλλη όχθη θετές πολλοί διστακτικοί, μοιρολάτρες, μεμψίμοιροι, φοβισμένοι παρακολουθούσαν την ασυνήθιστη πορεία.

Όσοι πιστοί προσέλθετε..." Και η μαγική και συγκλονιστική τούτη φράση δυνάμωνε τη φωτιά που κρύβει στα στήθεια του ο λαός, το κάθε κομμάτι του λαού.

Κι' από τις όχθες ξεκολλούσαν ένας, ένας και ρίχνονταν στο ρυάκι και το δυνάμωναν και το μετέβαλαν σιγά, σιγά, σε χείμαρρο. Και το μουρμουρητό του ρυακιού λέει και ξαναλέει "όσοι πιστοί".

5 του Οκτώβρη του 1941:

Οι θαρραλέοι αγωνιστές ξαναγύρισαν πάλι να κάνουν τον απολογισμό τους, έκαμαν το καθήκον τους, εφάνηκαν αντάξιοι του προορισμού τους, επειθάρχησαν στους σιδερένιους κανόνες του Κόμματος;

Οι αριθμοί μιλάνε πιο καλά: Οι **30** πρωτοπόροι της Σκαρίνου, έπειτα από εξ μήνες έγιναν **1,284**. Αστυνομικός αριθμός σαν ψηλαφίσει κανείς τις σιδερένιες αρχές και τη χαλύβδινη πειθαρχία του Κόμματος. Είναι "οι πιστοί" που άκουσαν, έχωνεψαν και εσυνειδητοποίησαν το μαγικό κέλευσμα.

Εμπαιναν πια στερεά κι αδιασάλευτα τα

θεμέλια του Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού.

Χαιρετώντας τότε το Α. Παγκύπριο Συνέδριο με τους **90** αντιπροσώπους οι απεσταλμένοι των οργανώσεων έλεγαν "..χαιρετάμε τα πρωτοπόρα στοιχεία του λαού που ξεκίνησαν στις πιο θυελλώδεις μέρες που διέρχεται η ανθρωπότης για τη δημιουργία μας ευτυχισμένης και χαρούμενης ζωής για τον Κυπριακό λαό κρατώντας ψηλά στη σημαία των δημοκρατικών ιδεωδών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του αντιφασισμού...".

Είτανε οι χαιρετισμοί που εξωτερίκευσαν τους πόθους και τις λαχτάρες των χιλιάδων του Κυπριακού λαού, ενός λαού που η ευτυχία και χαρούμενη ζωή αποτελούσε ένα ωραίο όνειρο.

Κι όταν πια είχε τελειώσει το συνέδριο, το ΑΚΕΛ, που είχε πάρει πια σάρκα και οστά, έλεγε στην προκήρυξη του προς τον Κυπριακό λαό: "Το ΑΚΕΛ, σαν κόμμα του εργαζομένου λαού, φιλελεύθερο πρωτοπόρο και προοδευτικό, καλεί τον εργαζόμενο Κυπριακό λαό, να συσπειρωθή κάτω απ' τη σημαία του.

Το ΑΚΕΛ πιστό στις προγραμματικές θέσεις, που αποτελούν τη βάση και την κορυφή της ύπαρξης του, εμψυχωμένο απ' τους πόθους και τις λαχτάρες του εργαζομένου κυπριακού λαού και κατευοδούμενο με τις ευχές του, ξεκινάει για την εκπλήρωση των σκοπών του..."

Οι ξυπνημένοι και πρωτοπόροι αγωνιστές έφυγαν απ' το Α. Παγκύπριο Συνέδριο με βαρείες υποθήκες. Εφυγαν φέρνοντας μαζί τους ένα μεγάλο ηθικό κεφάλαιο, λουσμένο μέσα στα υπέροχα νάματα της συνείδησης τους, της δύναμης ταύτης που πολλές φορές έσκυψαν πάνω της και στις ώρες της δράσης τους, στο ξεκούρασμα τους, στη σκέψη τους, στην ηρεμία τους και την τρικυμία της ζωής τους. Εκυψαν, κουβέντιασαν και συνεννοήθηκαν. Εφυγαν από εκεί δυνάμεις, φυτά ποτισμένα και θρεμμένα με το λαϊκό αίμα.

Πέρασαν **15** ολόκληροι μήνες από τότε, εγύρισαν

οι αγωνιστές. Αλλά δεν είναι μόνοι τους, δεν είναι λίγοι, είναι χιλιάδες οι πιστοί και οι εκλεκτοί. Μια σημαντική στρατολογία, από τίμιους ανιδιοτελείς, ειλικρινείς και ακούραστους στρατολόγους.

Εγύρισαν κι' απολογούνται οι αγωνιστές κράτησαν ψηλά το γόητρο του Κόμματος και στην πολύμοχθη εκστρατεία τους, διατήρησαν αμόλυντη τη σημαία του.

Απολογούνται και χαίρουν οι πρωτοπόροι αγωνιστές χαρά και ικανοποίηση βγαλμένη απ' την καρποφορία των αγώνων τους, χαίρουν και υπόσχονται οι τίμιοι αγωνιστές: Να πυκνώσουν πιο πολύ τις γραμμές του Κόμματος, έτσι που να κατορθώσουν να εκπληρώσουν μια μέρα τον πόθο του Κυπριακού λαού να ζήσει δηλαδή χαρούμενος κι' ευτυχισμένος.

Κι' ένας χαιρετισμός μυριόστομος συγκλονίζει σήμερα τις εκατοντάδες των αγωνιστών, που αποτελούν το Β Παγκύπριο συνέδριο, ένας χαιρετισμός του οργανωμένου Εργαζομένου λαού: "Χαιρετίζουμε το Β Παγκύπριο Συνέδριο του ΑΚΕΛ, του Κόμματος, που στο λίγο χρόνο της ζωής του έδειξε τι μπορεί να κάμει για μας".